

BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN

3.0 Pengenalan

Kajian tentang “Kecekapan Penggunaan Kamus Ekabahasa dalam Meningkatkan Pengembangan Kosa Kata” menggunakan kaedah eksperimen. Dalam kajian ini, pengkaji menguji sejauh mana perbezaan yang wujud antara pelajar yang telah mengikuti modul latihan menggunakan kamus dalam jangka masa tertentu dengan pelajar yang tidak mengikuti modul latihan menggunakan kamus. Bagi tujuan eksperimen, pengkaji telah mengambil langkah kawalan dengan memastikan bahawa kumpulan pelajar yang diuji ini bersifat homogen atau seragam dari segi tahap kecerdasan, kecenderungan dan yang utama, kumpulan pelajar atau responden tersebut mempunyai latar yang sama dari segi tahap pendedahan dan pengalaman menggunakan kamus sepanjang persekolahan mereka. Kumpulan yang diuji ini ialah kumpulan pelajar yang mendapat pendedahan yang sangat minimum atau tiada langsung menerima pendedahan menggunakan kamus secara sistematik. Untuk memperoleh responden yang sedemikian, pengkaji telah mengedarkan borang soal selidik untuk mendapatkan gambaran latar belakang responden dan bertanya dan berbual dengan pelajar.

Melalui kaedah eksperimen ini, pengkaji akan menguji dan membuat penilaian tentang kesahihan hipotesis yang telah dibina terlebih dahulu. Penetapan cara pemilihan responden dalam eksperimen ini amat penting kerana ciri keseragaman

responden ini mengesahkan bahawa modul latihanlah faktor yang mencorakkan perbezaan kecekapan dan pencapaian antara kumpulan kawalan dengan kumpulan eksperimen. Jika faktor keseragaman responden ini tidak wujud, dikhuatiri faktor-faktor luaran seperti tahap kecerdasan, kecenderungan, kesan pengajaran dan pembelajaran bahasa di kelas, malah faktor sosioekonomi, dan sebagainya mempengaruhi kecekapan pelajar dalam aktiviti pengembangan kosa kata, - lantas menjejaskan kesahan dapatan eksperimen.

Untuk mendapatkan keseragaman responden seperti yang dinyatakan di atas, pengkaji menjalankan kajian rintis dalam bentuk soal selidik untuk memastikan responden mempunyai banyak persamaan dari segi latar belakang pendidikan, pendedahan kepada kamus dan pencapaian akademik. Bagi tujuan menguji hipotesis kajian pula, pengkaji terlebih dahulu memberikan pendedahan modul teknik menggunakan kamus kepada pelajar kumpulan eksperimen. Setelah modul didedahkan, pengkaji menjalankan ujian kecekapan menggunakan kamus bagi kedua-dua kumpulan iaitu kumpulan kawalan dan kumpulan eksperimen.

3.1 Reka Bentuk Kajian

3.1.1 Soal Selidik

Fasa awal kajian ini menggunakan kaedah soalan selidik. Soal selidik dijalankan sebagai kajian rintis untuk mengetahui latar belakang pelajar dan pengalaman dan pandangan mereka berkenaan pengajaran dan pembelajaran bahasa berbantuan kamus, serta penggunaan kamus ekabahasa dalam pelajaran di kelas dan di luar kelas. Pelaksanaan soal selidik ini amat penting dan dijadikan asas penentuan sampel serta pembinaan hipotesis.

Sebanyak 22 soalan dikemukakan dalam borang soal selidik (lihat Lampiran 1). Untuk membina soalan bagi soal selidik ini, pengkaji telah menguji kesesuaian soalan dengan menguji dan mengutarakan soalan-soalan tersebut secara lisan kepada pelajar untuk mengetahui respons yang mungkin dikemukakan oleh pelajar. Berdasarkan jawapan tersebut, pengkaji mengolah semula soalan untuk menghasilkan set soal selidik dan instrumen kajian yang dapat memperoleh respons yang sesuai untuk menguji andaian awal atau hipotesis kajian. Soal selidik kemudiannya diedarkan kepada 55 orang pelajar.

Pelajar yang dipilih untuk menjawab soal selidik ialah pelajar yang dikenal pasti latar belakangnya. Pemilihan pelajar tersebut mudah dilakukan kerana mereka merupakan pelajar kepada pengkaji dan pengkaji mengenali mereka. Set soalan dibahagikan kepada dua bahagian. Dalam Bahagian 1, pengkaji mencuba mendapatkan biodata pelajar termasuk maklumat pendidikan sekolah rendah, dan keputusan peperiksaan UPSR dan PMR. Dalam Bahagian 2 pula pelajar dikehendaki menjawab soalan berkaitan dengan interaksi mereka dengan kamus di peringkat sekolah rendah dan menengah rendah. Sebahagian soalan memerlukan jawapan 'Ya' atau 'Tidak', manakala bagi soalan-soalan yang lain pula responden diminta memberikan penjelasan tambahan.

Beberapa soalan dalam borang soal selidik menjadi penentu kriteria persampelan dan pembinaan hipotesis. Soalan-soalan tersebut ialah:

- i. Sejak bilakah anda menggunakan kamus ekabahasa?
- ii. Adakah guru anda pernah menerangkan cara menggunakan kamus ekabahasa?
- iii. Adakah anda kerap menggunakan kamus ekabahasa?

Pelajar diminta menulis respons mereka dalam borang soal selidik. Pengkaji membantu pelajar apabila pelajar kurang jelas tentang kehendak soalan yang dikemukakan. Hal ini juga bertujuan agar pelajar memberikan respons yang tepat dan jujur. Respons daripada soal selidik menunjukkan bahawa hanya sebilangan kecil sahaja pelajar mempunyai kamus ekabahasa, dan jika ada, sebahagian besarnya memiliki kamus dwibahasa. Hanya dua orang pelajar sahaja mengakui bahawa mereka mendapat pendedahan cara menggunakan kamus dan yang selebihnya tidak mendapat pendedahan yang sistematik daripada guru Bahasa Melayu mereka, walaupun guru ada meminta pelajar merujuk kepada kamus (Lihat analisis deskriptif dalam Bab 4). Respons yang diberikan menerusi soal selidik menjadi kriteria untuk mengenal pasti sampel yang akan mengikuti modul teknik menggunakan kamus ekabahasa Melayu.

3.1.2 Pemerhatian Ikut Serta

Kaedah pemerhatian ikut serta atau dikenal juga kaedah pemerhatian terus, diaplikasikan dalam kajian ini. Kaedah ini digunakan pada beberapa tahap kajian. Sebagai guru kepada kumpulan pelajar atau sampel yang terlibat dalam kajian ini, pengkaji mempunyai kelebihan iaitu mengenali secara mendalam sampel tersebut dan memudahkan kaedah pemerhatian ikut serta dilaksanakan. Melalui latihan-latihan (terutama latihan kosa kata) yang diberikan oleh pengkaji di kelas dan berdasarkan analisis keputusan peperiksaan pelajar sebelum kajian ini lagi, pengkaji telah membuat pemerhatian terus dan mengenal pasti tahap pencapaian dan penguasaan bahasa Melayu pelajar yang dipilih. Dalam sesi pengajaran dan pembelajaran menggunakan kamus dengan pelajar tersebut, pengkaji dapat memerhatikan bahawa pelajar tidak cekap menggunakan kamus dan pelajar tidak mengetahui kepelbagaian

maklumat yang terdapat dalam kamus. Maklumat inilah yang digunakan oleh pengkaji untuk memilih pelajar yang akan menjawab kertas soal selidik kajian dan menentukan sampel kajian.

Kaedah pemerhatian ini digunakan juga ketika melaksanakan modul teknik menggunakan kamus. Dengan kaedah pemerhatian ikut serta pengkaji mendapat gambaran dan membuat analisis terhadap respons pelajar dan tahap peningkatan penguasaan kemahiran menggunakan kamus ekabahasa di kalangan pelajar kumpulan eksperimen sepanjang tempoh pelaksanaan modul teknik menggunakan kamus.

Selain menggunakan analisis daripada keputusan atau skor daripada ujian yang dijalankan, melalui pemerhatian ikut pengkaji dapat melihat perbezaan tahap kepantasan dan keyakinan kedua-dua kumpulan yang diuji semasa mereka menjawab kertas ujian modul. Jelasnya, kaedah pemerhatian ikut serta atau pemerhatian terus amat membantu kajian eksperimen ini untuk memperoleh dapatan yang lebih konkrit.

3.1.3 Modul teknik menggunakan kamus ekabahasa Melayu

Modul ditakrifkan sebagai kursus, pelajaran, latihan dan sebagainya yang dapat dilaksanakan secara tersendiri ke arah pencapaian sesuatu kelayakan atau kemahiran (Kamus Dewan 1994:895). Modul teknik menggunakan kamus ekabahasa Melayu ini dibina oleh pengkaji sebagai panduan pengajaran dan pembelajaran untuk memberikan pendedahan teknik menggunakan kamus ekabahasa Melayu kepada pelajar bahasa Melayu yang tidak mendapat pendedahan latihan tersebut. Modul ini ialah modul latihan yang bersifat eksperimen yang dirangka sendiri oleh pengkaji dengan menggunakan pengalaman pengkaji yang pernah terlibat dalam kerja

penyusunan kamus dan pengalaman pengkaji sebagai guru Bahasa Melayu. Modul tersebut dibina berdasarkan beberapa perkara iaitu:

- i. kamus yang dipilih untuk modul dan sistem penyusunan yang digunakan;
- ii. maklumat yang boleh diperoleh daripada kamus yang perlu diketahui pelajar;
- iii. keperluan pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu;
- iv. penggabungan kaedah pengajaran bahasa; dan
- v. tempoh atau jangka masa untuk melaksanakan modul.

i. Pemilihan kamus bagi melaksanakan modul

Kamus yang digunakan dalam modul ini ialah *Kamus Dewan* terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka edisi 1994. Pengkaji menentukan kamus yang seragam atau standard digunakan untuk memudahkan penyampaian. Hal ini kerana setiap kamus mempunyai sistem serta maklumat yang berbeza-beza. Dengan menggunakan kamus yang khusus, modul lebih mudah dibina. Walau bagaimanapun, dalam satu daripada kandungan modul tersebut, pelajar diperkenalkan dengan kelainan antara kamus-kamus ekabahasa Melayu. Terdapat beberapa kamus ekabahasa Melayu yang boleh dianggap baik dalam pasaran. Pengkaji memilih *Kamus Dewan* atas beberapa pertimbangan yang berikut:

- a) Kamus ini sesuai dengan tahap pelajar menengah atas kerana jumlah kata masukannya banyak dan memenuhi keperluan tahap kosa kata peringkat umur tersebut. *Kamus Pelajar* (1994) terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka kurang sesuai bagi tujuan ini kerana kata masukannya kurang dan tidak menyeluruh jika berbanding dengan *Kamus Dewan* terutama kata masukan yang berlabel klasik; istilah dan lain-lain. *Kamus Pelajar* tidak dapat memenuhi keperluan kosa kata pelajar menengah atas dan lebih sesuai digunakan oleh pelajar menengah rendah.

b) *Kamus Dewan* mempunyai sistem yang bertaraf sederhana iaitu tidak terlalu mudah dan tidak juga terlalu sukar untuk dikuasai pengguna. Hal ini memberikan ruang pendedahan yang berguna kepada pelajar sekiranya mereka berhadapan dengan sesuatu sistem kamus yang lain. Sistem kamus ini juga hampir bersifat standard iaitu mempunyai sistem yang mirip kebanyakan kamus, termasuk kamus dwibahasa. Pengkaji turut memperkenalkan beberapa sistem kamus ekabahasa Melayu kepada pelajar sebagai perbandingan sepintas lalu. Kamus tersebut ialah *Kamus Pelajar DBP* (1994), *Kamus Melayu Global* (1996) susunan Hasan Hamzah, *Kamus Pelajar Baru Fajar Bakti* (1998) susunan Arbak Othman dan *Kamus Besar Bahasa Melayu Utusan*(1995) susunan Haji Zainal Abidin Safarwan.

Pada dasarnya, ini bukanlah modul yang terbaik bagi memberikan input tentang teknik menggunakan kamus ekabahasa. Malahan, pengkaji menyarankan ahli akademik dan ahli metodologi bahasa merangka modul yang lebih mantap untuk tujuan yang sama.

ii. Maklumat yang boleh diperolehi daripada kamus yang perlu diketahui pelajar

Modul latihan tersebut dibina agar bersifat tuntas iaitu segala bentuk maklumat yang dapat disalurkan dalam kamus dapat diperkenalkan kepada pelajar. Ini meliputi aspek sistem kamus, kata masukan, etimologi, penggunaan kata dan sebagainya. Maklumat dalam kamus diajarkan mengikut urutan yang sesuai.

iii) Keperluan pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu

Modul yang dibina harus dapat memenuhi keperluan Sukatan Pelajaran Bahasa Melayu Sekolah Menengah (atas). Pengkaji menyelaraskan objektif kemahiran yang hendak dicapai melalui pelaksanaan modul selari dengan tuntutan *Sukatan Pelajaran*

Sekolah Menengah Bahasa Malaysia (Pusat Perkembangan Kurikulum Kementerian Pendidikan Malaysia 1987). Kemahiran bahasa tersebut berkait secara langsung atau tidak langsung dengan kemahiran menggunakan kamus. Antara kemahiran dalam Sukatan yang berkait secara langsung dengan kemahiran menggunakan kamus yang ingin dicapai melalui modul latihan ini ialah:

- 2.3 Membaca dan menggunakan kamus untuk membina perkembangan perbendaharaan kata.
- 2.4 Membaca senyap dan memahami makna dan bentuk perkataan baru dalam konteks dengan merujuk kepada kamus.

Selain itu, kemahiran bahasa dalam Sukatan yang secara tidak langsung berkait dengan kecekapan menggunakan kamus yang ingin dicapai melalui modul latihan ini ialah:

- 1.2 Mendengar dan memahami makna kata, frasa, ungkapan, dan ayat dalam ujaran.
- 1.13 Menyatakan makna kata, frasa, maksud ayat dan peribahasa.
- 2.5 Membaca dan memahami kata, frasa, ayat, perenggan dan peribahasa yang terdapat dalam pelbagai bahan prosa.
- 2.6 Membaca dan memahami kata, frasa, ayat, dan peribahasa yang terdapat dalam pelbagai bahan puisi.

(Sukatan Pelajaran Bahasa Malaysia Sekolah Menengah, 1987:1-7)

Kemahiran yang diajarkan melalui modul ini juga memenuhi keperluan peperiksaan pelajar dalam Sijil Pelajaran Malaysia (SPM). Dalam beberapa bahagian dalam modul tersebut dimuatkan latihan yang menyerupai soalan peperiksaan misalnya latihan menyatakan maksud rangkai kata, membina ayat untuk membezakan makna kata, dan mengenal pasti kesilapan kata dalam ayat (analisis

ayat). Aras perbendaharaan kata yang dimasukkan dalam modul adalah bersesuaian dengan tahap pelajar menengah dan merentas disiplin ilmu. Jelasnya, modul ini tidak dibina dalam vakum sebaliknya mengambil kira hubungan kaitannya dengan keperluan sukatan pelajaran dan peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia selain keperluan umum pelajar.

iv. Penggabungan kaedah pengajaran bahasa

Pelaksanaan modul akan membosankan jika kaedah pengajaran dan pembelajaran yang diaplikasikan tidak menarik hati pelajar. Lantaran itu, modul ini dilaksanakan dengan menggunakan teknik dan aktiviti yang menarik dan berkesan agar matlamat modul tercapai. Antara aktiviti yang dijalankan dan digabungkan ialah membaca secara imbasan dan luncuran. Kedua-dua bentuk bacaan intensif ini akan menyokong serta membolehkan kecekapan menggunakan kamus dicapai oleh pelajar umpamanya untuk mengecam kata masukan, menentukan pecahan makna (*senses*) yang sesuai dengan kehendak atau konteks, dan membuat rujuk silang. Aktiviti lain yang digunakan ialah perbincangan kelas, perbincangan dalam kumpulan, soal jawab, kuiz, latihan bahasa dan permainan bahasa untuk memantapkan kemahiran pelajar dalam menggunakan kamus.

Dari segi bahan untuk mengajar modul, kamus itu sendiri menjadi bahan bantu mengajar yang utama. Bahan-bahan yang lain ialah salinan fotostat teka silang kata, transparensi dan projektor overhead, dan edaran latihan bahasa. Pengkaji tidak dapat menyediakan kamus yang cukup, sebaliknya dua orang pelajar berkongsi sebuah *Kamus Dewan*. Oleh itu, semua latihan diselesaikan dalam kelas.

v. Tempoh atau jangka masa untuk melaksanakan modul

Pengkaji juga tidak menyarankan jangka masa yang sesuai untuk melaksanakan modul tersebut (lihat Lampiran 3). Pertimbangan jangka masa 10 waktu pelajaran bahasa bagi melaksanakan modul intensif dalam kajian ini adalah untuk disesuaikan dengan tempoh kajian ini dan tidak menggambarkan masa seharusnya diambil bagi melaksanakan sesuatu modul teknik menggunakan kamus.

Modul teknik menggunakan kamus mengambil kira aspek yang tertentu dan sistematik. Dapatan daripada ujian yang dijalankan selepas pelaksanaan modul dapat dijadikan asas dan ukuran untuk membaiki dan mengubahsuaikan modul latihan pada masa akan datang agar pelajar cekap menggunakan kamus (lihat Lampiran 3).

3.1.4 Ujian kecekapan menggunakan kamus dan kosa kata

Kaedah ketiga yang digunakan untuk melaksanakan kajian ini ialah kaedah ujian.

Ujian ini bertindak sebagai alat untuk menguji:

- i. tahap penerimaan dan penguasaan pelajar kumpulan eksperimen setelah menerima pendedahan teknik menggunakan kamus;
- ii. tahap kecekapan pelajar kumpulan kawalan menggunakan kamus dan penguasaan kosa kata mereka tanpa pendedahan teknik menggunakan kamus.

Beberapa perkara telah diambil kira dalam membina set ujian ini. Antaranya ialah:

1. Kata atau rangkai kata yang dipilih sebagai kandungan bahan ujian adalah sesuai dengan tahap pelajar pada tahap Tingkatan Empat (lingkungan enam belas tahun). Untuk tujuan ini, pengkaji menggunakan buku teks tingkatan empat sebagai panduan dalam pemilihan kata agar kata atau rangkai kata yang dipilih tidak terlalu mudah atau tidak terlalu sukar.

2. Ujian ini dapat menguji kemahiran pelajar mendapatkan pelbagai jenis maklumat dalam kamus dan selaras dengan kandungan modul. Untuk tujuan tersebut set ujian dibahagikan kepada empat bahagian utama iaitu (lihat Lampiran 3):

Bahagian A : Aspek maklumat dalam kamus dan kecekapan menggunakan kamus.

Bahagian B : Memberikan makna kata, istilah, ungkapan dan peribahasa tanpa konteks dan berdasarkan konteks;

Bahagian C : Aplikasi kecekapan menggunakan kamus dalam aktiviti membina dan menganalisis ayat dan menentukan kolokasi; dan

Bahagian D : Permainan bahasa (teka silang kata).

Ujian ini bersifat 'ujian buka buku' (*open book test*) iaitu pelajar kedua-dua kumpulan iaitu kumpulan kawalan dan kumpulan eksperimen menggunakan kamus bagi menjawab soalan-soalan dalam ujian tersebut. Hal ini sejajar dengan matlamat ujian ini iaitu menguji sejauh mana kecekapan pelajar menggunakan kamus dan bukan menguji daya ingatan pelajar tentang maklumat dalam kamus serta makna kata dan penggunaannya.

Kata atau rangkai kata yang dipilih bagi set ujian permainan bahasa juga adalah berdasarkan kriteria yang sama seperti di atas. Pengkaji telah memilih teka silang kata dalam *Dewan Siswa* Bulan April tahun 2000 terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka bagi tujuan tersebut. Asas pemilihan teka silang kata ini ialah:

- i. Kumpulan sasaran majalah *Dewan Siswa* adalah pelajar menengah dan teka silang kata yang disiarkan juga sesuai bagi pelajar menengah atas yakni arasnya tidak terlalu sukar dan tidak terlalu mudah.
- ii. Pembayang-pembayangannya menyeluruh iaitu meliputi kata-kata umum, istilah, kata klasik dan ungkapan. Contoh-contoh pembayangannya ialah:

- a) budi pekerti (6)
 - b) laksana bunga--- merah ada berbau tidak (5)
 - c) berkaitan dengan mata dan penglihatan (5)
 - d) alat menenun kain (3) (lihat Lampiran 4)
- iii. Teka silang kata tersebut tidak terlalu banyak pembayangannya dan boleh disudahkan dalam jangka masa 30 minit.

Ujian dijalankan selama dua jam tiga puluh minit dan dijalankan dua sidang iaitu sidang pertama dan sidang kedua memandangkan pengkaji tidak dapat memperoleh kamus yang cukup jika dilaksanakan serentak. Namun demikian, pengkaji mengambil langkah yang sewajarnya agar tidak berlaku kebocoran maklumat, peniruan dan sebagainya, yang dapat menjejaskan kesahihan keputusan ujian ini. Semasa ujian dijalankan, pengkaji membuat pemerhatian terhadap masa yang diambil oleh responden untuk menjawab set ujian tersebut kerana tempoh tersebut menggambarkan tahap kecekapan mereka menggunakan kamus.

3.2 Prosedur Penyelidikan

3.2.1 Maklumat Populasi

Populasi yang dipilih adalah pelajar Tingkatan Menengah Atas Sekolah Menengah Alam Megah, Seksyen 27, Shah Alam, Selangor. Kumpulan ini telah menjalani tempoh sepuluh hingga sebelas tahun persekolahan sekolah bantuan kerajaan. Populasi ini telah terdidik dalam pendidikan Bahasa Malaysia Sukatan Pelajaran Sekolah Menengah. Pelajar-pelajar ini akan menduduki peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia pada akhir persekolahan mereka. Dari segi latar belakang pula, sebahagian besar pelajar sekolah ini tinggal di Seksyen 27 dan Seksyen 28, Shah Alam dan segelintir mereka tinggal di Puchong, Selangor. Masyarakat sekitar

kawasan ini ialah masyarakat majmuk dan sebahagiannya daripada kelas menengah bawah dan berpendapatan sederhana. Pelajar-pelajar tersebut menerima pendidikan rendah di sekolah-sekolah sekitar Seksyen 27 dan Seksyen 28 dan sebahagian kecil bersekolah di Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina iaitu SRJK® Khee Beng, Shah Alam. Sebahagian pelajar mengikuti kelas peralihan sebelum ke Tingkatan Satu.

Pelajar sekurang-kurangnya mengikuti enam waktu pembelajaran Bahasa Melayu dalam seminggu. Populasi kajian ini, secara umumnya, memberikan gambaran tentang tahap pencapaian pelajar dalam mata pelajaran Bahasa Melayu dan keberkesanan pendekatan penguasaan kosa kata yang dilaksanakan dalam mata pelajaran Bahasa Malaysia sekolah menengah masa ini.

3.2.2 Maklumat Sampel

Jenis persampelan kajian ini ialah persampelan terpilih. Seramai empat puluh orang pelajar telah dipilih sebagai sampel kajian ini. Dua puluh orang pelajar adalah dari kelas Tingkatan 4 Akasia (4A) sebagai kumpulan eksperimen manakala dua puluh orang lagi adalah dari Kelas Tingkatan 5 Akasia (5A). Sampel bagi tiap-tiap kumpulan (eksperimen dan kawalan) adalah seimbang dari segi jantina, kaum (Melayu, India dan Cina) dan lima orang daripada mereka mengikuti kelas Peralihan sebelum naik ke Tingkatan Satu. 42.5 peratus (17 orang) ialah pelajar lelaki dan selebihnya, 57.5 peratus (23 orang) ialah pelajar perempuan. 37.5 peratus sampel (15 orang) berbangsa Melayu, 35 peratus daripada sampel (14 orang) berbangsa Cina, dan selebihnya 27.5 peratus sampel (11 orang) berbangsa India. Taburan responden mengikut kaum dan jantina adalah seperti yang tertera dalam Jadual 1.

Jadual 1: Taburan responden mengikut kaum dan jantina

Jantina	Melayu	Cina	India
Lelaki	10 % (4 orang)	20 % (8 orang)	12.5 % (5 orang)
Perempuan	27.5 % (11 orang)	15 % (6 orang)	15.0 % (6 orang)
Jumlah	37.5 % (15 orang)	35 % (14 orang)	27.5 % (11 orang)

Kedua-dua kumpulan pelajar ini beraliran sains tulen serta kumpulan pelajar terbaik di sekolah ini iaitu berdasarkan pencapaian mereka dalam peperiksaan Penilaian Menengah Rendah. Dari segi taburan pencapaian responden dalam Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR) 4 orang pelajar mendapat pangkat B (10%), seorang mendapat pangkat C (2.5%) dan 35 orang mendapat pangkat A (87.5%). Dalam peperiksaan Penilaian Menengah Rendah (PMR) 8 orang mendapat pangkat B (20%) dan selebihnya (32 orang) mendapat pangkat A. Data ini menjelaskan bahawa sampel pada amnya bersifat homogen dari aspek pencapaian dan penguasaan dalam Bahasa Melayu (lihat Jadual 2 di bawah).

Jadual 2: Pencapaian pelajar dalam mata pelajaran

Bahasa Melayu dalam UPSR dan PMR

Pencapaian	UPSR	PMR
Pangkat A	87.5 % (35 orang)	80 % (32 orang)
Pangkat B	10 % (4 orang)	20 % (8 orang)
Pangkat C	2.5 % (1 orang)	0 %

Dengan kata lain, kumpulan pelajar ini mempunyai tahap pencapaian akademik yang agak setara. Sampel tidak diambil di kalangan pelajar kelas lain kerana tahap pencapaian akademik mereka sudah agak berbeza dan menjejaskan dapatan kajian ini.

Pelajar kelas lain juga tidak boleh dijadikan sampel kerana pengkaji tidak mengajar mereka dan sukar mencari masa yang sesuai untuk memberikan pendedahan modul kepada mereka pada luar waktu persekolahan. Pada dasarnya pemilihan yang berbeza (iaitu pelajar Tingkatan 4 aliran Sains dan pelajar Tingkatan Lima aliran Sains) ini tidak menjejaskan dapatan kerana berdasarkan maklumat daripada soal selidik serta pengalaman pengkaji mengajar mereka, didapati bahawa kedua-dua kumpulan menerima pendedahan yang hampir sama dalam kelas Bahasa Melayu mereka.

3.2.3 Pelaksanaan Kajian

Borang soal selidik (lihat Lampiran 1) diedarkan kepada semua responden yang terlibat iaitu 20 orang pelajar kumpulan eksperimen dan 20 orang pelajar kumpulan kawalan untuk dilengkapkan pada awal kajian. Berdasarkan pemerhatian ikut serta dan maklumat daripada soal selidik, pengkaji mengenal pasti kebolehpercayaan dan kesahan populasi yang dipilih untuk diuji dalam kajian ini dan memastikan pelajar atau sampel yang dipilih mempunyai tahap pencapaian, kecerdasan, komitmen dan pendedahan kebahasaan yang relatifnya sama.

Setelah mengenal pasti sampel, pengkaji mula menyampaikan modul latihan menggunakan kamus kepada kumpulan eksperimen. Memandangkan pengkaji ialah guru Bahasa Melayu pelajar kumpulan eksperimen, maka pengkaji melaksanakan modul ini pada waktu persekolahan iaitu pada waktu mengajar pengkaji sendiri. Modul ini diperkenalkan secara berterusan untuk 10 waktu pengajaran (lima kali perjumpaan). Sepanjang sesi ini, sebanyak sepuluh buah *Kamus Dewan* (yakni sebuah kamus dikongsi dua orang pelajar) digunakan dan salinan fotostat kamus ekabahasa yang lain ditunjukkan sebagai perbandingan kandungan dan sistem. Pelbagai kaedah pengajaran diintegrasikan untuk menjadikannya menarik termasuk mengadakan kuiz dan permainan bahasa selain aktiviti latihan bahasa.

Ujian pula dikendalikan setelah modul teknik menggunakan kamus didedahkan kepada kumpulan eksperimen. Setiap pelajar diberikan set soalan ujian untuk dijawab dan sebuah kamus sebagai rujukan. Ujian ini dijalankan dalam empat sidang iaitu dua sidang untuk kumpulan eksperimen dan dua sidang lagi bagi kumpulan kawalan dalam jangka masa dua jam tiga puluh minit. Setiap responden dibekalkan sebuah *Kamus Dewan* untuk digunakan dalam ujian tersebut. Responden diingatkan agar tidak meneka jawapan, sebaliknya mereka diminta menggunakan kamus sebagai rujukan. Walaupun tidak dinafikan responden mungkin menggunakan pengetahuan sedia ada mereka untuk menjawab soalan-soalan yang dikemukakan namun sebagai pelajar berprestasi tinggi, mereka pada umumnya memperlihatkan komitmen yang tinggi dan mencuba mendapatkan skor yang terbaik dengan menggunakan kamus yang dibekalkan dalam ujian tersebut secara optimum.

3.2.4 Menganalisis Data

Beberapa kaedah digunakan untuk menganalisis data kajian (sila lihat Lampiran 5, Lampiran 6 dan Lampiran 7). Bagi kaedah soal selidik analisis soal selidik dibuat berdasarkan kaedah statistik deskriptif dan skor dikira secara peratusan (*percentage*). Hasil analisis ini menentukan ketepatan populasi dan sampel yang dipilih iaitu sampel yang tidak mendapat atau mendapat pendedahan yang amat minimum tentang cara menggunakan kamus.

Kaedah pemerhatian terus dan pemerhatian ikut serta diterapkan semasa modul disampaikan kepada pelajar kumpulan eksperimen. Modul teknik menggunakan kamus juga turut memberikan input dan maklumat tentang tahap penguasaan pelajar dan impak daripada pendedahan modul tersebut kepada pelajar. Latihan diberikan bagi setiap set modul. Semasa modul dijalankan, pelajar yang terlibat dalam sesi soal

jawab dan memberikan respon secara spontan pelajar diminta bagi memastikan teknik menggunakan kamus benar-benar dikuasai pelajar tersebut (pelajar kumpulan eksperimen). Ujian hanya diberikan setelah modul diselesaikan sepenuhnya. Sebagaimana soal selidik, ujian diberikan kepada kedua-dua kumpulan sampel.

Bagi set Ujian pula, jawapan atau respons yang diberikan pelajar disemak berdasarkan skema jawapan yang telah disediakan dan kemudian jumlah markah atau skor diperatuskan. Skor inilah dijadikan data mentah bagi pengujian hipotesis. Data ini kemudiannya dianalisis menggunakan perisian SPSS versi 10.0.1 dengan menggunakan alat analisis yang sesuai iaitu Ujian-T' bagi sampel Bebas (lihat Lampiran 6 dan Lampiran 7).